

TARTU ÜLIKOOL

Ravimite kasutamise hindamine Eesti üldapteekides

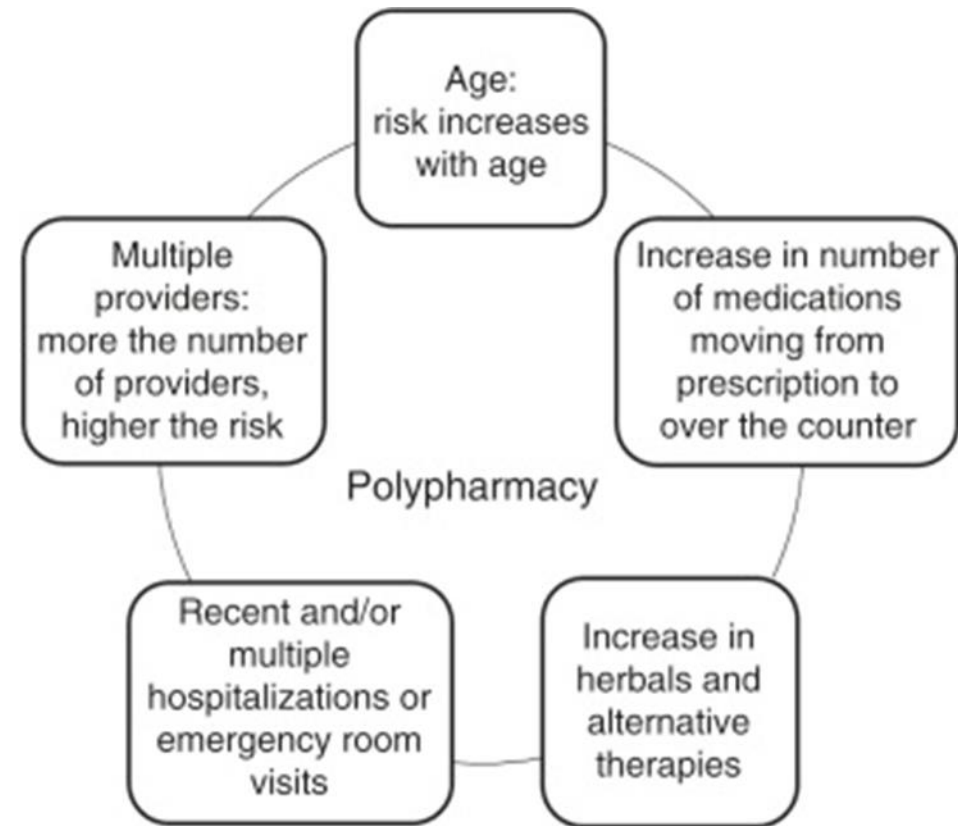
Daisy Volmer

TÜ MV FARMAATSIA INSTITUUT,
SOTSIAALFARMAATSIA DOTSENT

Hulgiravimikasutus

Allikas: <https://towardsdatascience.com/how-to-use-machine-learning-to-forecast-adverse-drug-reactions-abc83ab91afd>

Ravimite kasutamise hindamine (RKH)

- Farmatseutilise hoole osa
- Patsiendi ravimite kasutamise regulaarne struktureeritud hindamine
- Ravimite kasutamise optimeerimine
- Ravimitega seotud probleemide tuvastamine ja lahendamine

RKH teenus teistes riikides

- Suurbritannia: teenust pakutakse riskigruppi kuuluvatele patsientidele üks kord aastas:
 - kõrge riskiga ravimite kasutajad;
 - haiglaravil olnud patsiendid;
 - südame-veresoonkonna, hingamisteede haigustega patsiendid.
- Holland:
 - 75+ hulgiravimikasutusega patsient, kelle neerufunktsioon on langenud.
- Soome:
 - RKH teenuse pakkumine kolmel tasemel: ravimite kasutamise kontrollimine, ravimite kasutamise hindamine ja raviskeemi tervikhindamine.

RKH teenus Eestis

RKH teenuse standard

Teenuse tase	Info: allikad ja sisu; teenuse osutamise koht	Teenuse kirjeldus
I	Patsient, perearst, (e-ravimileht); info ravimite ja haiguse diagnoosikoodide kohta; üldapteek	Patsientide õpetamine tema ravimite, haiguste kohta; ravimite kasutamise detailide kordamine
II	Patsient, pere- või eriarst, (e-ravimileht); info ravimite ja haiguse diagnoosikoodide ja kliiniliste testide tulemuste kohta; üldapteek, haiglaapteek	Patsientide õpetamine tema ravimite, haiguste kohta; ravimite kasutamise detailide kordamine; ravimite hindamine potentsiaalsete ravimitega seotud probleemide leidmiseks
III	Patsient, pere- või eriarst, (e-ravimileht); info ravimite ja haiguse diagnoosikoodide ja kliiniliste testide tulemuste kohta; üldapteek, haiglaapteek, perearstikeskus	Patsientide õpetamine tema ravimite, haiguste kohta; ravimite kasutamise detailide kordamine; ravimite hindamine potentsiaalsete ravimitega seotud probleemide leidmiseks; tervishoiumeeskonnas raviplaani koostamine ja selle tulemuste jälgimine

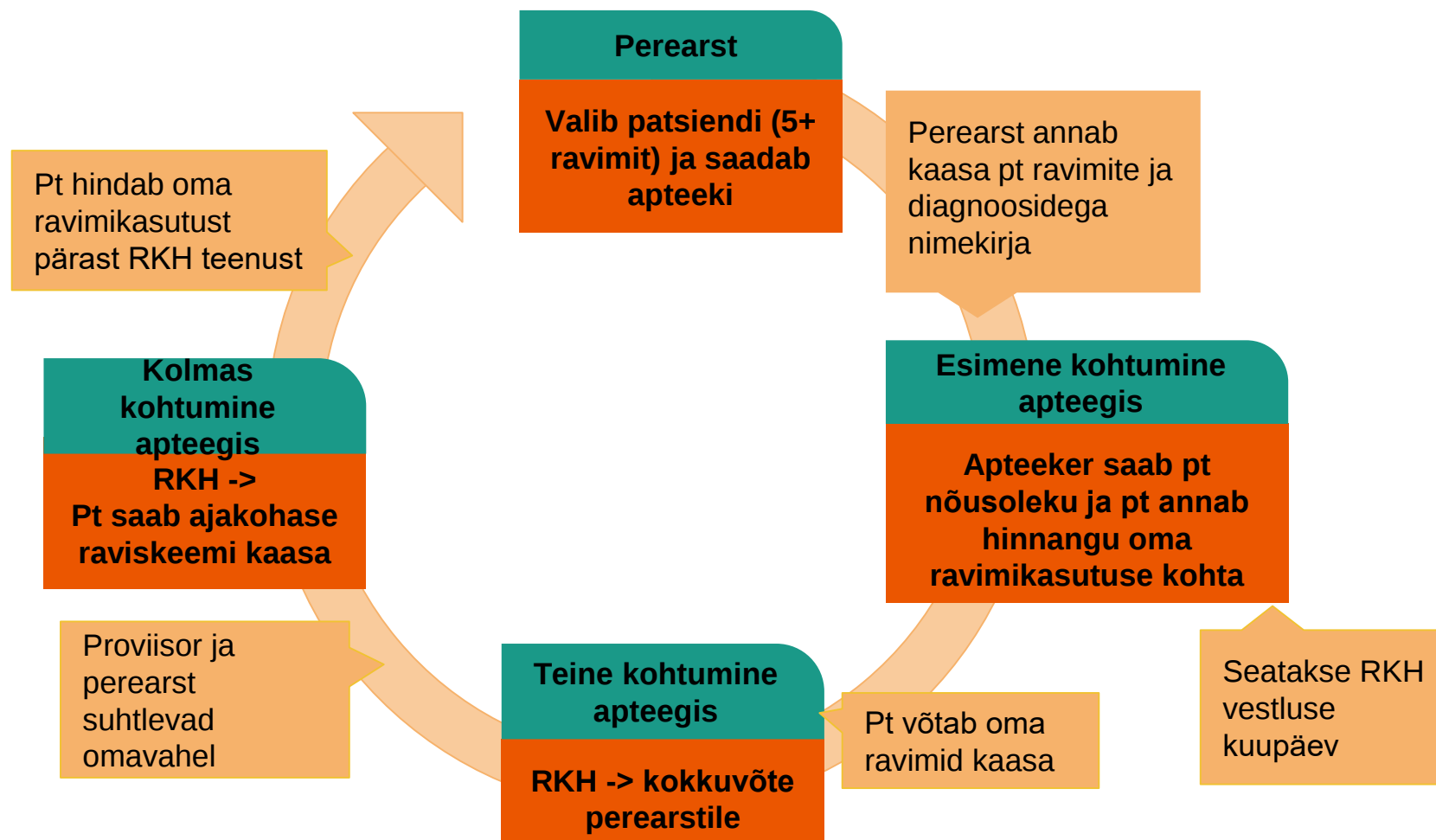
Esmauuringu eesmärk

- Rakendada RKH I taseme teenus üldapteegi lisateenusena.
 - Konkreetsed eesmärgid:
 - õpetada patsiente nende ravimite ja haiguste kohta ning hinnata muutusi kirjeldatud teadmistes pärast RKH teenust;
 - saada patsientide, proviisorite ja perearstide tagasiside RKH teenusele;
 - valideerida RKH teenuse dokumendid.

Esmauuringu näitajad

- 5 üldapteeki, RKH teenus tasuta
- 8 apteekrit ja 7 perearsti
- Jaanuar 2019-jaanuar 2020
- Hulgiravimikasutusega patsiendid (vähemalt 5 ravimit)
- Esimesed tulemused pärast 20 patsiendile RKH teenuse pakkumist
 - keskmine vanus 72 aastat (vahemikus 59-89 a)
 - keskmiselt 10 ravimit ja toidulisandit (vahemikus 4-17)

Esmauuringu kirjeldus

Erinevad info dokumenteerimise vormid

Pts andmed

Page 1 of 32

Patsiendi kood

(Apteegi nimelühend-apteekri initsiaal-pts nr (nt RA-JT-01))

1. REGISTREERUMINE

Registreerumise kuupäev

(päev-kuu-aasta)

PATSIENDI INFO

Eesnimi

Perekonnanimi

Vanus

Sugu

☐ Mees
☐ Naine

Perearst

Kontaktandmed

(Nt e-post, telefon, aadress)

Lähedase/hooldaja kontakt

(Nt abikaasa, laps)

Raviskeem

Nimi: Kuupäev: Apteeker:

Ravimi nimetus

Näidustus

Juhised

Hommik

Lõuna

Õhtu

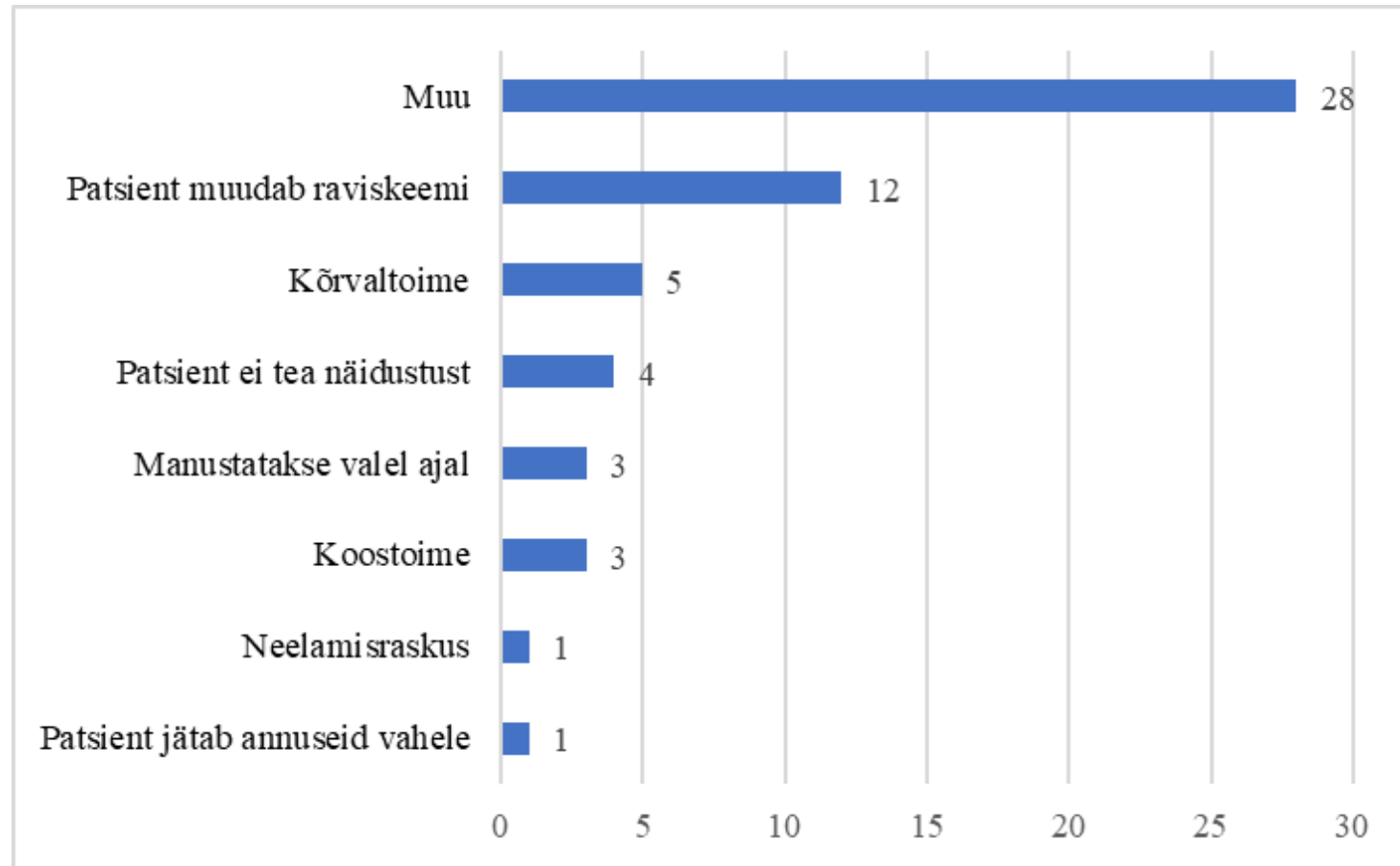
Öö

Patsientide enesehinnang enne RKH teenust

- Tervise enesehinnang pigem madal, ilma ravimiteta väga haiged
- Teadlikud oma haigustest, kuid ravimite kasutamisega seoses pigem häiritud
- Enesehinnanguliselt ei ole probleeme ravimite kasutamise detailidega
- Küsimustik on hea viis tuvastamiseks võimalikke ravijärgimusega seotud probleeme, millele ilma suunamiseta ei pruugita tähelepanu pöörata

RKH teenusel tuvastatud probleemid

Patsient muudab raviskeemi või ravimi annust

Naispatsiendil on diagnoositud algav dementsus. Patsiendilt ja perearstilt saadud info on vastukäivad. Pt pole enda sõnul näinud oma perearsti paar aastat -> tegelikult kohtusid viimati mõni nädal tagasi.

Pt muudab oma raviskeemi pidevalt.

Loodetavasti pt jääb järgima proviisori väljastatud raviskeemi.

Patsient jätab hommikuse ramipriil 2,5 mg annuse võtmata, kui tal vererõhunäit on normis. Mõõdab ise igapäevaselt vererõhku.

Apteeker andis kaasa soovitusel, et võtaks korralikult ravimit 2 korda päevas vererõhunäidust sõltumata, et hoida ära kõikumisi.

Patsient jätab ravimi ära

Naispatsiendil on diagnoositud südamepuudulikkus ja ta kasutab seetõttu digoksiini mitu aastat.

Mõned kuud tagasi külastas oma kardioloogi ja pärast seda tuvastati ühe perearsti visiidi käigus rütmihäired. Patsient kinnitab, et kasutab digoksiini regulaarselt.

RKH vestluse käigus proua tunnistab, et ta pole digoksiini kasutanud igapäevaselt, sest kardioloog mainis, et ta keha on digoksiini täis.

Proua ei julge ravimist loobumist oma perearstile tunnistada, aga proviisorile küll.

Detailse nõustamise olulisus

Naispatsiendi kaebus - kõhuvalu

Proviisor tuvastas:

- suitsetab regulaarselt,
- tarbib liiga vähe vedelikku,
- kasutab Seretide inhalaatorit (flutikasoon/salmeterool) - loputab pärast inhaleerimist suud ja neelab vee alla,
- võtab metformiini tühja kõhuga,
- võtab korraga kahte naprokseeni sisaldavat ravimit.

Selgus viis probleemi ravimite kasutamisega, mida saanuks ennetada lihtsa nõustamisega!

Patsientide tagasiside RKH teenusele

- Peale teenuse esimest läbimist andsid patsiendid positiivse tagasiside ning soovitsid teenust ka teistele
- Eriti kõrgelt hinnati näiteks privaatsust, nõustamisala, aja piisavust, apteekri personaalset lähenemist, sisulisi vastuseid küsimustele, informatsiooni ravimite annustamise osas.
- Patsiendid olid peale teist teenuse läbimist rohkem rahul ning eelnevalt avastatud ravimite kasutamise probleemid said patsientide arvates lahenduse

Proviisorite ja arstide tagasiside RKH teenusele

- Proviisorite enesehinnangu kohaselt oli neil piisavalt erialaseid teadmisi teenuse pakkumiseks ning RKH aitas neil oma teadmisi praktiliselt ka kasutada
- Proviisorid pidasid teenust patsientidele vajalikuks
- Probleemid proviisorite jaoks: ajapuudus, erinev info ravimi annustamise kohta ja keerukate patsientidega suhtlemine
- Perearstid jäid teenusega rahule, asjakohased probleemid said identifitseeritud, patsiendid said parema mõistmise oma ravimitest ning teenust soovitatakse ka tulevikus

RKH teenuse rahvusvaheline esmauuring

Illustratsioon: Peeter Sepping

**Next Chapter in Patient Care 2019 –
Medication use review in the era of digital
care**

Aeg: 27.-30. november 2019

**Asukoht: Nooruse SPA Hotell, Narva-
Jõesuu, Eesti**

Kokkuvõte

- RKH teenuse esmauuringu praktiline olulisus seisneb selle vajaduse ja pakkumiseks valmisoleku väljaselgitamises
 - Patsiendid hindasid teenust kõrgelt ning nende tervise- ja ravimialased teadmised paranesid
 - Proviisorid on enesehinnanguliselt teadmiste poolest valmis pakkuma RKH I taseme teenust
- Tulevikus suurema hulga patsientide, proviisorite ja perearstide kaasamine
- RKH II taseme teenuse väljatöötamine

TARTU ÜLIKOOL

Täna tähelepanu eest!

Ettekandes on kasutatud
Liisa Randmäe ja
Anita Tuula slide

unitartu

tartuylkool

